

Op Stapel 2016-02

15 februari 2016

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitsel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Onderwijsorganisatie en -personeel
Guido Liessens
guido.liessens@g-o.be

Jan Brewée
jan.brewee@g-o.be

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

In deze aflevering:

- **Loopbaanonderbreking (voor ouderschapsverlof, medische bijstand en palliatieve zorg)**
- **Onderwijsdecreet XXVI**

Ontwerp-BVR tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2002 betreffende de onderbreking van de beroepsloopbaan van de personeelsleden van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap en van de Hogere Zeevaartschool en het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2011 betreffende de loopbaanonderbreking van de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding, wat betreft het ouderschapsverlof (sic)

Tot nog toe gold voor de loopbaanonderbreking voor ouderschapsverlof, voor medische bijstand en voor palliatieve zorg – zoals voor elke loopbaanonderbreking – een aantal beperkende voorwaarden:

- *volledige loopbaanonderbreking kon enkel in een ambt dat wordt beschouwd als hoofdamt en als het personeelslid (in een of meer betrekkingen) ten minste een halftijdse opdracht heeft;*
- *ook een gedeeltelijke loopbaanonderbreking kon enkel in een ambt dat wordt beschouwd als hoofdamt.*

Wat het ouderschapsverlof betreft, zijn die beperkingen in strijd met clausule 1, 3° van de Europese richtlijn 2010/18/EU van 8 maart 2010. Die stelt dat élk personeelslid recht heeft op ouderschapsverlof. De overheid is daarvoor door Europa op de vingers getikt.

De beperkingen worden dan ook opgeheven:

- **voor de volledige en de gedeeltelijke loopbaanonderbreking voor ouderschapsverlof vanaf 1 september 2016;**
- **voor de volledige en de gedeeltelijke loopbaanonderbreking voor medische bijstand en voor palliatieve zorg vanaf 2 september 2016, een dag later dus.**

De reden voor de verschillende ingangsdata is van louter budgettaire aard (plannen die de overheid heeft voor de hervorming van de **Vlaamse** aanmoedigingspremie: die zou, met ingang van 2 september 2016 alleen nog behouden blijven voor het eigen zorgkredietstelsel dat Vlaanderen in de steigers heeft staan. Wie vanaf 2 september in een loopbaanonderbreking voor ouderschapsverlof, medische bijstand of palliatieve zorg instapt, zal het dus moeten stellen met énkél de **federale** onderbrekingsuitkering).

Aan de voorwaarden dat het personeelslid alleen een gedeeltelijke loopbaanonderbreking kan opnemen als het¹ een volledige opdracht heeft (voor de loopbaanonderbreking voor een vijfde) en het voor een bepaald opdrachtvolume aan de slag blijft (halftijds¹ voor de halftijdse loopbaanonderbreking en voor vier vijfde¹ van een volledige betrekking voor de loopbaanonderbreking voor een vijfde) wordt niet geraakt.

¹ in een of meer betrekkingen

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat akkoord met het ontwerp.

In de marge: Op de thematische loopbaanonderbrekingen (voor ouderschapsverlof, medische bijstand en palliatieve zorg) na, die voorlopig federaal blijven, zouden álle stelsels van loopbaanonderbreking op 2 september 2016 verdwijnen en opgaan in het nieuwe Vlaamse stelsel. Daarin zal de loopbaan enkel nog kunnen worden onderbroken voor opleidingen of om (bijkomend) zorgtaken te vervullen.

Decreet betreffende het onderwijs XXVI

We vatten de belangrijkste bepalingen **samen. Tenzij anders vermeld, gaan de maatregelen in op 1 september 2016.**

BASISONDERWIJS

1. *Om anderstalige nieuwkomer te zijn, moet de leerling op 31 december van het betrokken schooljaar vijf jaar of ouder zijn én*

- *officieel in een open asielcentrum verblijven of voldoen aan alle volgende voorwaarden:*
- *hij verblijft maximaal één jaar ononderbroken in België;*
- *hij heeft niet het Nederlands als thuistaal of moedertaal;*
- *hij beheerst onvoldoende de onderwijstaal om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen;*
- *hij is niet meer dan negen maanden (de vakantiemaanden juli en augustus niet inbegrepen) ingeschreven in een school met het Nederlands als onderwijstaal.*

Aan de laatste vier voorwaarden moest voldaan zijn op de dag van de inschrijving of op 1 september daaropvolgend. Omdat die formulering ruimte liet voor interpretatie, wordt ze gewijzigd. Aan de voorwaarden moet voldaan zijn op de dag van de voorziene instap in de school.

2. *Sinds 1 september 2014 is er een verplichte screening van het niveau van de onderwijstaal voor alle leerlingen die voor het eerst instromen in het gewoon lager onderwijs. Als het resultaat van die screening er aanleiding toe geeft, moeten scholen voorzien in een taaltraject.*

Per definitie beheersen anderstalige nieuwkomers de onderwijstaal niet. De verplichte screening heeft **voor hen** dan ook geen zin en wordt (enkel voor hen) geschrapt. Die leerlingen moeten hoe dan ook een aangepast taaltraject krijgen, dat aansluit bij hun beginsituatie en specifieke noden inzake de onderwijstaal.

3. Bij de voorwaarden voor toegang tot en verblijf in het lager onderwijs was tot nog toe sprake van zowel leeftijdsvoorwaarden als van het aantal jaren dat de leerling in het lager onderwijs kon doorbrengen.

Enkel het leeftijds criterium blijft behouden; elke verwijzing naar 'duur' wordt geschrapt.

Concreet:

In het gewoon lager onderwijs

Om toegelaten te worden moet de leerling zes jaar zijn vóór 1 januari van het betrokken schooljaar. Als hij vóór 1 januari nog geen zeven is, moet hij bovendien:

1° het voorgaande schooljaar ingeschreven zijn geweest in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende Nederlandstalige school voor kleuteronderwijs en gedurende die periode ten minste 220 halve dagen aanwezig zijn geweest; halve dagen aanwezigheid in de rijdende kleuterschool zoals bepaald in artikel 168 van dit decreet (basisonderwijs) worden beschouwd als aanwezigheid in de erkende school waar de leerling ingeschreven is (voor scholen met een afwijkende uurregeling kan de Vlaamse Regering in een afwijking voorzien),

of

2° toegelaten worden door de klassenraad (in afwachting van de mededeling, binnen uiterlijk tien schooldagen, is de leerling ingeschreven onder opschortende voorwaarde).

Een leerling die 5 jaar wordt vóór 1 januari van het betrokken schooljaar, kan toch al worden toegelaten tot het lager onderwijs (de leerling wordt dan leerplichtig). Het zijn de ouders die daarover beslissen, na toelating door de klassenraad en nadat ze toelichting hebben gekregen bij het advies dat het CLB daarover heeft uitgebracht.

Anderzijds kan een leerling die 6 jaar wordt vóór 1 januari van het betrokken schooljaar, toch nog één schooljaar in het gewoon kleuteronderwijs terecht (de leerling is wel leerplichtig). Het zijn de ouders die daarover beslissen, nadat ze toelichting hebben gekregen bij de adviezen die de klassenraad en het CLB daarover hebben uitgebracht. Als het gaat om een leerplichtige leerling die nog geen kleuteronderwijs heeft gevolgd, volstaat het advies van een CLB.

Een leerling die 14 jaar is geworden vóór 1 januari van het betrokken schooljaar, kan nog één schooljaar in het lager onderwijs terecht als de klassenraad daarover een **gunstig** advies uitbrengt. Ook het CLB moet daarover een advies uitbrengen. Het zijn de

ouders die beslissen, nadat ze toelichting hebben gekregen bij de adviezen van de klassenraad (het kan dus alleen bij een **gunstig** advies van de klassenraad) en het CLB. Er wordt geen beroepsprocedure opgelegd tegen een ongunstig advies van de klassenraad. Voorziet het schoolbestuur wél in een beroepsprocedure, dan moet die worden opgenomen in het schoolreglement.

Een leerling die 15 jaar is geworden vóór 1 januari van het betrokken schooljaar, kan niet meer terecht in het lager onderwijs.

Een leerling met een getuigschrift basisonderwijs kan hoe dan ook geen lager onderwijs meer volgen, tenzij na toelating door de klassenraad (de memorie van toelichting bij het decreet heeft het dan, bij wijze van voorbeeld, over een hoogbegaafde van wie de ouders én de klassenraad menen dat hij emotioneel niet klaar is om het secundair onderwijs aan te vatten). Het getuigschrift basisonderwijs kan ten vroegste worden uitgereikt als de leerling vóór 1 januari van het betrokken schooljaar acht jaar is geworden.

In het buitengewoon lager onderwijs

Om toegelaten te worden moet de leerling zes jaar zijn vóór 1 januari van het betrokken schooljaar.

Een leerling die 5 jaar wordt vóór 1 januari van het betrokken schooljaar, kan toch al worden toegelaten tot het lager onderwijs (de leerling wordt dan leerplichtig). Het zijn de ouders die daarover beslissen, nadat ze toelichting hebben gekregen bij de adviezen die de klassenraad en het CLB daarover hebben uitgebracht.

Anderzijds kan een leerling die 6 jaar wordt vóór 1 januari van het betrokken schooljaar toch nog in het buitengewoon kleuteronderwijs terecht (de leerling is wel leerplichtig). Ook daarna kan de leerling nóg voor een schooljaar in het kleuteronderwijs blijven. Het zijn de ouders die daarover beslissen, nadat ze toelichting hebben gekregen bij de adviezen die de klassenraad en het CLB daarover hebben uitgebracht. Als het gaat om een leerplichtige leerling die nog geen kleuteronderwijs heeft gevolgd, volstaat het advies van een CLB.

Een leerling die 14 jaar is geworden vóór 1 januari van het betrokken schooljaar, kan nog één schooljaar in het lager onderwijs terecht. Het zijn de ouders die daarover beslissen, nadat ze toelichting hebben gekregen bij de adviezen die de klassenraad en het CLB daarover hebben uitgebracht.

Een leerling die 15 jaar is geworden vóór 1 januari van het betrokken schooljaar kan niet meer terecht in het lager onderwijs.

Een leerling met een getuigschrift basisonderwijs kan hoe dan ook geen lager onderwijs meer volgen, tenzij na toelating door de klassenraad (de memorie van toelichting bij het decreet heeft het dan, bij wijze van voorbeeld, over een hoogbegaafde van wie de

ouders én de klassenraad menen dat hij emotioneel niet klaar is om het secundair onderwijs aan te vatten). Het getuigschrift basisonderwijs kan ten vroegste worden uitgereikt als de leerling vóór 1 januari van het betrokken schooljaar acht jaar is geworden.

Een inschrijving in het type basisaanbod geldt voor maximaal twee schooljaren.

Als de klassenraad en het CLB daarna, op basis van een evaluatie, vaststellen dat de aanpassingen om de leerling het gemeenschappelijk curriculum te laten volgen in een school voor gewoon onderwijs, disproportioneel of onvoldoende zullen zijn, maakt het CLB een nieuw verslag op, dat de inschrijving in het type basisaanbod met maximaal twee schooljaren verlengt – waarna opnieuw een evaluatie volgt.

Als de klassenraad en het CLB, op basis van de evaluatie, vaststellen dat de aanpassingen nodig om de leerling het gemeenschappelijk curriculum te laten volgen in een school voor gewoon onderwijs, niet disproportioneel zijn, dan ondersteunen de school voor buitengewoon onderwijs en het CLB de ouders bij het vinden van die school en worden tussen de betrokken scholen, de CLB's en de ouders afspraken gemaakt voor een vlotte overgang naar het gewoon onderwijs.

4. Een school voor buitengewoon basisonderwijs die herstructureert (wijzigingen aanbrengt aan haar aanbod – onderwijsniveau (kleuter, lager), types, vestigingsplaatsen – of leerlingengroepen afsplitst naar een andere school), hertelt (voor de rationalisatienormen, de omkadering en het werkingsbudget) op de eerste schooldag van oktober van het schooljaar waarin ze de nieuwe structuur aanneemt.

Veranderingen in het aanbod aan niveaus of types binnen een bestaande vestigingsplaats, zonder dat daarbij wordt geraakt aan het aanbod voor het geheel van de school, worden niet langer beschouwd als herstructureringen: er wordt dan ook niet meer voor herteld op 1 oktober.

5. Als een leerling met een verslag (voor toegang tot het buitengewoon onderwijs) of een gemotiveerd verslag (voor toegang tot het geïntegreerd onderwijs) van school verandert, moet de oude school het verslag of gemotiveerd verslag overdragen aan de nieuwe school; het oude CLB moet het overdragen aan het nieuwe CLB. Ouders kunnen zich niet verzetten tegen die overdracht.

Er wordt nu gepreciseerd dat het gaat om een kopie van het verslag/gemotiveerd verslag. Het verslag zelf behoort immers de ouders toe.

Overigens moet in het schoolreglement expliciet worden opgenomen dat de school verplicht is een kopie van het verslag/gemotiveerd verslag over te dragen aan de nieuwe school.

6. Een leerling met een verslag (voor toegang tot het buitengewoon onderwijs) kan in het gewoon onderwijs worden ingeschreven onder een ontbindende voorwaarde: als, na overleg met de ouders, de klassenraad en het CLB blijkt dat de aanpassingen die nodig zijn om de leerling mee te nemen in het gemeenschappelijk curriculum of om hem studievoortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum disproportioneel zijn, wordt de inschrijving ontbonden (op het moment dat de leerling in een andere school is ingeschreven, of uiterlijk 1 maand, vakantieperioden niet inbegrepen, na de kennisgeving van de bevestiging van de disproportionaliteit). Het verslag maakt deel uit van de informatie die ouders bij een vraag tot inschrijving aan de school bezorgen.

Mocht nu na de inschrijving blijken dat de leerling **op het moment van de instap** in de school over een verslag beschikte waarvan de school niet op de hoogte was, dan wordt de inschrijving automatisch omgezet in een inschrijving onder ontbindende voorwaarde.

Tot nog toe gold dat wanneer **tijdens de schoolloopbaan** een verslag moet worden opgemaakt (omdat de noden van de leerling dermate zijn gewijzigd dat aanpassingen om er aan tegemoet te komen zich opdringen), de school een overleg moet organiseren met de ouders, de klassenraad en het CLB vóór ze beslist of de leerling op school kan blijven met een individueel aangepast curriculum, dan wel of de inschrijving, met ingang van het volgende schooljaar, wordt ontbonden.

Dat geldt vanaf volgend schooljaar ook voor **wijzigingen** aan een bestaand verslag.

7. Een school moest voorzien in een interne beroepsprocedure bij tijdelijke uitsluitingen in het lager onderwijs (in het kleuteronderwijs is een schorsing of uitsluiting hoe dan ook niet mogelijk); die moest worden opgenomen in het schoolreglement. Voor het secundair onderwijs is die verplichte beroepsprocedure tegen een beslissing tot tijdelijke uitsluiting er niet.

De verplichting verdwijnt nu ook in het lager onderwijs. Scholen kunnen natuurlijk wel nog altijd in een beroepsprocedure bij tijdelijke uitsluitingen voorzien. Die moet dan in het schoolreglement worden opgenomen (dat geldt trouwens voor elke beroepsprocedure: het maakt niet uit of die door de overheid opgelegd wordt of niet).

8. Sinds 2014 heeft elke Vlaamse school de mogelijkheid, naast tijdelijk onderwijs aan huis, synchroon internetonderwijs (SIO) te organiseren, als het haalbaar blijkt voor het zieke kind en de ouders het wensen.

De regeling voor SIO moet – net als voor onderwijs aan huis – in het schoolreglement worden opgenomen.

9. Een school kan uit de scholengemeenschap stappen:

- als de scholengemeenschap minder dan negenhonderd gewogen regelmatige leerlingen telt op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar, of
- als de school overgenomen wordt door een schoolbestuur van een andere 'groep' op voorwaarde dat alle schoolbesturen die behoren tot de scholengemeenschap, ermee instemmen dat de school uit de scholengemeenschap stapt, of
- als de school behoort tot een schoolbestuur met bepaalde kenmerken (de Vlaamse Regering moet die kenmerken vastleggen) én voor zover de uitstap plaatsvindt op 1 september 2018 of 2019.

Tot nog toe stond in de regelgeving dat het ook had gekund op 1 september 2017. Die mogelijkheid wordt dus geschrapt. Er is vooralsnog geen zicht op hoe zo'n schoolbestuur met bijzondere kenmerken er wel zal uitzien.

10. De overheid werkt aan een gezamenlijk besluit dat de **tolkondersteuning** regelt over de beleidsdomeinen *Onderwijs* en *Welzijn* heen. De Vlaamse Regering zal daarin een nieuwe omschrijving geven van de doelgroep. De verwijzing naar artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 1994 houdende vaststelling van de regels volgens dewelke het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap de kosten van bijstand door tolken voor doven en slechthorenden ten laste neemt verdwijnt dus uit de onderwijsdecreten. In de plaats ervan komt de machtiging aan de Vlaamse Regering om de doelgroep te bepalen. Voor de realisatie van de tolkuren (Vlaamse gebarentaal en schrijftolken) wordt voorzien in een subsidie aan een centraal tolkenbureau. Die subsidie dekt de lonen en verplaatsingskosten voor de tolken en werkingsmiddelen van het tolkenbureau.

De maatregel heeft uitwerking vanaf 19 december 2015, datum waarop ook het besluit in werking trad.

SECUNDAIR ONDERWIJS

1. Sinds 1 september 2014 is er een verplichte screening van het niveau van de onderwijstaal voor alle leerlingen die voor het eerst in het gewoon secundair onderwijs instromen. Als het resultaat van die screening er aanleiding toe geeft, moeten scholen voorzien in een taaltraject.

Per definitie beheersen anderstalige nieuwkomers de onderwijstaal niet. De verplichte screening heeft voor hen dan ook geen zin en wordt (enkel voor hen) geschrapt. Die leerlingen moeten hoe dan ook een aangepast taaltraject krijgen, dat aansluit bij hun beginsituatie en specifieke noden inzake de onderwijstaal.

2. Een school kan uit de scholengemeenschap stappen:

- als de scholengemeenschap minder dan negenhonderd regelmatige leerlingen telt op de gebruikelijke teldatum,

of

- als de school overgenomen wordt door een schoolbestuur van een ander onderwijsnet (waarbij voor wat het gesubsidieerd vrij onderwijs betreft een onderscheid wordt gemaakt tussen elke erkende godsdienst en het niet-confessioneel onderwijs), op voorwaarde dat alle schoolbesturen die behoren tot de scholengemeenschap, ermee instemmen dat de school uit de scholengemeenschap stapt,

of

- als de school behoort tot een schoolbestuur met bepaalde kenmerken (de Vlaamse Regering moet die kenmerken vastleggen) én voor zover de uitstap plaatsvindt op 1 september 2018 of 2019.

Tot nog toe stond in de regelgeving dat het ook had gekund op 1 september 2017. Die mogelijkheid wordt dus geschrapt. Er is vooralsnog geen zicht op hoe zo'n schoolbestuur met bijzondere kenmerken er wel zal uitzien.

3. De regelgeving voorziet in de mogelijkheid voor schoolbesturen met verschillende scholen op één campus (verschillende scholen met vestigingsplaatsen op een zelfde of aaneensluitende kadastrale percelen, of op percelen die alleen gescheiden zijn door maximaal twee kadastrale percelen of door een weg) om de inschrijving te laten doorlopen als een leerling van de ene secundaire school naar de andere secundaire school overgaat. Dat moet dan wel in het schoolreglement worden opgenomen.

Nu was het in hoefde van de overheid nooit de bedoeling om een voorrangrecht te geven aan een leerling die de overstap maakt van het gewoon naar het buitengewoon onderwijs (of omgekeerd). De bepaling wordt dan ook gepreciseerd. Het dóórlopen van de inschrijving op de campus kan dus alleen bij de overgang van een school voor gewoon secundair onderwijs naar een andere school voor gewoon secundair onderwijs van hetzelfde schoolbestuur, of van een school voor buitengewoon secundair onderwijs naar een andere school voor buitengewoon secundair onderwijs van hetzelfde schoolbestuur.

4. Sinds 2014 heeft elke Vlaamse school de mogelijkheid, naast tijdelijk onderwijs aan huis, synchroon internetonderwijs (SIO) te organiseren, als het haalbaar blijkt voor het zieke kind en de ouders het wensen.

In het school- of centrumreglement moet worden opgenomen (zoals voor onderwijs aan huis) dat in de mogelijkheid van SIO wordt voorzien en dat de betrokkenen op de mogelijkheid zal worden gewezen zodra ze ervoor in aanmerking komen.

De mogelijkheid wordt overigens uitgebreid naar leerlingen met moederschapsverlof.

5. *Als een leerling met een verslag (voor toegang tot het buitengewoon onderwijs) of een gemotiveerd verslag (voor toegang tot het geïntegreerd onderwijs) van school verandert, moet de oude school het verslag of gemotiveerd verslag overdragen aan de nieuwe school, het oude CLB moet het overdragen aan het nieuwe CLB. Ouders kunnen zich niet verzetten tegen die overdracht.*

Er wordt nu gepreciseerd dat het gaat om een kopie van het verslag/gemotiveerd verslag. Het verslag zelf behoort immers de ouders toe.

Overigens moet in het schoolreglement expliciet worden opgenomen dat de school verplicht is een kopie van het verslag/gemotiveerd verslag over te dragen aan de nieuwe school.

6. *Een leerling met een verslag (voor toegang tot het buitengewoon onderwijs) kan in het gewoon onderwijs worden ingeschreven onder een ontbindende voorwaarde: als, na overleg met de ouders, de klassenraad en het CLB blijkt dat de aanpassingen die nodig zijn om de leerling mee te nemen in het gemeenschappelijk curriculum of om hem studievoortgang te laten maken op basis van een individueel aangepast curriculum, disproportioneel zijn, wordt de inschrijving ontbonden (op het moment dat de leerling in een andere school is ingeschreven, of uiterlijk 1 maand, vakantieperioden niet inbegrepen, na de kennisgeving van de bevestiging van de disproportionaliteit). Het verslag maakt deel uit van de informatie die ouders bij een vraag tot inschrijving aan de school bezorgen.*

Mocht nu na de inschrijving blijken dat de leerling **op het moment van de instap** in de school over een verslag beschikte waarvan de school niet op de hoogte was, dan wordt de inschrijving automatisch omgezet in een inschrijving onder ontbindende voorwaarde.

*Tot nog toe gold dat wanneer **tijdens de schoolloopbaan** een verslag moet worden opgemaakt (omdat de noden van de leerling dermate zijn gewijzigd dat aanpassingen om er aan tegemoet te komen zich opdringen), de school een overleg moet organiseren met de ouders, de klassenraad en het CLB vóór ze beslist of de leerling op school kan blijven met een individueel aangepast curriculum, dan wel of de inschrijving, met ingang van het volgende schooljaar, wordt ontbonden.*

Dat geldt vanaf volgend schooljaar ook voor wijzigingen aan een bestaand verslag.

7. *Voor leerlingen die wegens ziekte of ongeval bepaalde vakken niet kunnen volgen, kan de klassenraad vrijstellingen toestaan. De leerlingen moesten dan wel vervangende activiteiten volgen.*

Die bepaling wordt nu gealigneerd op de vrijstellingen die kunnen worden verleend voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Voluit: *'de klassenraad kan vrijstelling geven van doelen van het gemeenschappelijk curriculum en ze, waar mogelijk, vervangen door gelijkwaardige doelen, zodat de doelen voor de studiebekrchtiging in functie van de*

finaliteit voor het betreffende structuuronderdeel of de doelen voor het doorstromen naar het beoogde vervolgonderwijs of naar de arbeidsmarkt nog in voldoende mate bereikt kunnen worden.’ Het volgen van vervangende activiteiten geldt dus niet langer als verplichting.

8. De klassenraad kan een spreiding van het lessenprogramma van een leerjaar over twee schooljaren of van een graad over drie schooljaren toestaan voor leerlingen die wegens ziekte of ongeval het geheel van de vorming van een schooljaar niet kunnen volgen.

Die mogelijkheid is er nu ook voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

9. Een schoolbestuur kan een delibererende klassenraad opnieuw doen samenkomen als het twijfels heeft over een eindbeslissing.

Er wordt nu gepreciseerd dat het schoolbestuur dat niet meer kan als tegen de beslissing een (ontvankelijk) beroep is ingesteld. Van dan af moet het schoolbestuur zich schikken naar de beslissing van de beroepscommissie.

Dat geldt al voor de deliberaties op het einde van dit schooljaar (ingangsdatum van de maatregel: 1 juli 2016).

10. Overeenkomstig het gemene aansprakelijkheidsrecht kon de leerling-stagiair aansprakelijk worden gesteld voor elke schade die hij door zijn daad aan een ander berokkent. Dat gold voor elke fout, hoe klein ook. Via het decreet betreffende het onderwijs XXV werd die aansprakelijkheid beperkt (art. 123/20 van de Codex Secundair Onderwijs): bij de uitvoering van zijn stage is de leerling voor schade bij de stagegever of bij derden enkel aansprakelijk voor de schade die voortvloeit uit zijn bedrog of zijn zware schuld. Voor lichte schuld is de stagiair enkel aansprakelijk als die bij hem eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt.

Artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat de vader en moeder aansprakelijk zijn voor de schade die hun minderjarige kinderen veroorzaken en dat wie iemand anders aanstelt om voor hem diensten te presteren, aansprakelijk is voor de schade veroorzaakt tijdens die dienst. Er wordt nu – bij decreet – gepreciseerd dat in geval van schade veroorzaakt door een minderjarige stagiair, zijn vader en moeder enkel aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de schade waarvoor een stagiair volgens artikel 123/20 van de Codex Secundair Onderwijs zélf aansprakelijk kan worden gesteld en dat de stagegever beschouwd moet worden als iemand die de stagiair aanstelt om voor hem diensten te presteren (en dus aansprakelijk is voor de schade veroorzaakt tijdens die dienst). Andersluidende bepalingen in een stagecontract zijn nietig.

11. Een school voor voltijds secundair onderwijs kon voor de organisatie van een Se-n-Se-opleiding samenwerken met:

- 1° één of meer andere scholen voor secundair onderwijs, centra voor volwassenenonderwijs of hogescholen;
- 2° één of meer publieke verstrekkers van beroepsopleidingen voor volwassenen;
- 3° één of meer sectoren van het beroep waartoe de Se-n-Se leidt;
- 4° bedrijven of organisaties;
- 5° een opleidingsinstelling van de politie of brandweer; deze samenwerking kan uitsluitend voor de optie Integrale veiligheid van het technisch secundair onderwijs.

De punten 3° tot 5° worden voortaan gevat (en verbreed) onder de ruimere omschrijving:

“3° andere organisaties of bedrijven uit de publieke of private sector”.

De coördinerende school (de eerst-vermelde school voor voltijds secundair onderwijs binnen het samenwerkingsverband) – alleen zij – is verantwoordelijk voor de inschrijving van leerlingen voor het geheel van de Se-n-Se, de programmatie, de evaluatie, de studiebekrachtiging en de kwaliteitszorg.

De coördinerende school (ook alleen zij) kan (na onderhandeling in het basiscomité) uren-leraar overdragen naar een partner waarmee wordt samengewerkt. Als het niet gaat om de overdracht naar een andere school voor secundair onderwijs of naar een centrum voor volwassenenonderwijs, dan worden de overgedragen uren beschouwd als uren-leraar die worden aangewend voor voordrachtgevers.

12. Een leerling in het voltijds secundair onderwijs of het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 4 kan (onder voorwaarden) een deel van de vorming van het leerjaar waarvoor hij is ingeschreven volgen in een andere school voor voltijds secundair onderwijs.

Die mogelijkheid wordt nu uitgebreid voor leerlingen van opleidingsvorm 3.

Een leerling van het buitengewoon onderwijs kan wel maar les volgen in het gewoon onderwijs voor maximaal de helft van de wekelijkse lessen van het betrokken structuuronderdeel van de opleidingsvorm waarvoor hij is ingeschreven.

13. Leerlingen (uit alle opleidingsvormen) van het buitengewoon secundair onderwijs kunnen een deel van hun vorming/opleiding/studierichting volgen in een andere school voor buitengewoon secundair onderwijs, binnen dezelfde opleidingsvorm en in dezelfde administratieve groep. Een leerling kan maar les volgen in een andere school voor buitengewoon onderwijs voor maximaal de helft van de wekelijkse lessen van het betrokken structuuronderdeel van de opleidingsvorm waarvoor hij is ingeschreven.

Combinatie (in hoofde van een leerling) met de regeling onder 12 hierboven tijdens hetzelfde schooljaar is niet mogelijk.

Net zoals voor de regeling onder 12 hierboven moet er vooraf over worden onderhandeld in het basiscomité. De samenwerking tussen de scholen moet worden vastgelegd in een overeenkomst. De betrokken leraars uit de school waarmee wordt samengewerkt, maken deel uit van de klassenraden (met raadgevende stem, als ze tot een andere scholengroep behoren). De school waar de leerling is ingeschreven blijft exclusief verantwoordelijk voor de evaluatie, studiebekrachtiging en kwaliteitszorg.

De regeling moet worden opgenomen in het schoolreglement. Het is het schoolreglement van de school waar de leerling is ingeschreven, dat op de leerling van toepassing blijft.

14. De uiterste datum om **herstructureringen (fusie, afsplitsing, afbouw) of wijzigingen in het aanbod (programmatie, overheveling)** centraal aan de bevoegde dienst te melden (nú 1 mei van het voorafgaande schooljaar) wordt vervroegd naar 1 april van het voorafgaande schooljaar (voor herstructureringen vanaf het schooljaar 2017-2018).

15. *De artikelen 176 tot 179/1 van de codex secundair onderwijs leggen de programmatieregels vast in het gewoon voltijds secundair onderwijs. Voor de structuuronderdelen die vrij programmeerbaar zijn (art. 178) en de structuuronderdelen die níet programmeerbaar zijn (art. 177), stelt de Vlaamse Regering lijsten op. Structuuronderdelen die niet op een van die lijsten voorkomen, kunnen worden geprogrammeerd via een inruiling (art. 179) of na goedkeuring door de Vlaamse Regering van een programmatie-aanvraag.*

Voor het vastleggen van de lijst van niet- programmeerbare structuuronderdelen houdt de regering rekening met de volgende criteria:

- *het structuuronderdeel sluit niet, of onvoldoende, aan op de arbeidsmarkt. Dat moet blijken uit de tewerkstellingscijfers van schoolverlaters of uit het ontbreken van een erkende beroepskwalificatie binnen de Vlaamse kwalificatiestructuur;*
- *het structuuronderdeel sluit niet, of onvoldoende, aan op het hoger onderwijs. Dat moet blijken uit de slaagcijfers in het hoger onderwijs.*

De lijsten wordt jaarlijks geëvalueerd.

Door álle structuuronderdelen in één van de lijsten (vrij programmeerbaar en niet-programmeerbaar) op te nemen werden de facto de bepalingen van de artikelen 179 en 179/1 van de codex buiten werking gesteld. Daarom had de overheid zich ertoe geëngageerd:

- *te voorzien in de mogelijkheid structuuronderdelen om te ruilen (ook derde leerjaren van de derde graad zouden inruilbaar worden);*

- *de programmatie van de derde graad (van een in principe niet meer programmeerbare studierichting waar de school wél onderwijsbevoegdheid heeft voor de tweede graad) om leerlingen in staat te stellen een begonnen studierichting af te ronden, niet langer in de tijd te beperken: het eerste en tweede leerjaar van de derde graad en, in het BSO, ook het derde leerjaar van de derde graad.*

Dat engagement wordt nu uitgevoerd.

Het wordt dus mogelijk studierichtingen die in principe niet meer programmeerbaar zijn, maar waarvoor in de school, of binnen de scholengemeenschap, recent wél onderwijsbevoegdheid werd toegekend voor de tweede of derde graad, in onmiddellijke aansluiting daarop, ook in de derde graad (of het derde leerjaar van de derde graad BSO), te programmeren, om leerlingen in staat te stellen een begonnen studierichting af te ronden: het kan dan concreet gaan om het eerste en tweede leerjaar van de derde graad en, (enkel) in het BSO, het derde leerjaar van de derde graad. De programmatie is niet langer in de tijd beperkt. De programmatie moet schriftelijk, gemotiveerd, worden aangevraagd uiterlijk op 30 november van het voorafgaande schooljaar (voor de programmatie per 1 september 2016 is dat uiterlijk op 15 maart 2016). Bij de aanvraag moet het protocol van de onderhandeling van het tussencomité van de scholengroep worden gevoegd en een uittreksel van het proces-verbaal waaruit blijkt dat de programmatie in overeenstemming is met de afspraken binnen de scholengemeenschap. Afwijkingsaanvragen die al werden ingediend (op basis van de bestaande procedure), worden doorgeleid – hoeven dus niet opnieuw te worden ingediend.

De programmatie van een niet vrij programmeerbaar structuuronderdeel is verder ook mogelijk, als in de school of in een andere school van de scholengemeenschap tegelijkertijd een ander structuuronderdeel wordt opgeheven (het kan daarbij niet gaan om het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers) en de programmatie beantwoordt aan de regelgeving met betrekking tot frequentie, inplanting of andere organisatievoorwaarden van het structuuronderdeel in kwestie:

- als de programmatie niet leidt tot een voor de school nieuw studiegebied en het niet gaat om een niet-programmeerbaar structuuronderdeel (artikel 177), moet ze enkel (schriftelijk) worden meegedeeld (uiterlijk op 1 april van het voorafgaand schooljaar; uiterlijk op 30 november van het betrokken schooljaar voor een Se-n-Se-opleiding die van start gaat op 1 februari daaropvolgend);
- leidt de programmatie wél tot een voor de school nieuw studiegebied of gaat het om een niet-programmeerbaar structuuronderdeel (artikel 177), dan moet ze (gemotiveerd) worden aangevraagd (uiterlijk op 30 november van het voorafgaand schooljaar; voor de programmatie per 1 september 2016 is dat uiterlijk op 15 maart 2016).

In beide gevallen moet het protocol van de onderhandeling in het tussencomité van de scholengroep worden toegevoegd, samen met een uittreksel van het proces-verbaal waaruit blijkt dat de programmatie in overeenstemming is met de afspraken binnen de scholengemeenschap.

16. De bestaande bepalingen over het inzetten van voordrachtgevers worden geactualiseerd en verduidelijkt, zonder verdere inhoudelijke implicaties.

Samengevat:

In een aantal structuuronderdelen van het voltijds en deeltijds secundair onderwijs kunnen uren-leraar worden omgezet in een krediet voor voordrachtgevers (tot nog toe was de Vlaamse Regering gemachtigd om die structuuronderdelen vast te leggen, ze worden nu decretaal vastgelegd):

- 1° het structuuronderdeel *Integrale Veiligheid* en alle structuuronderdelen van het studiegebied *Ballet* van de tweede en de derde graad kso (gemiddeld op schooljaarbasis: maximaal 6 lessen per week);
- 2° alle overige structuuronderdelen van de derde graad tso (gemiddeld op schooljaarbasis: maximaal 2 lessen per week);
- 3° alle structuuronderdelen van de derde graad bso (gemiddeld op schooljaarbasis: maximaal 2 lessen per week);
- 4° HBO₅-verpleegkunde (gemiddeld op schooljaarbasis: maximaal 2 lessen per week).

Het begrip 'voordrachtgever' wordt verruimd: een 'voordrachtgever' is iemand die geen deel uitmaakt van het personeel van de school of van het schoolbestuur. Hij geeft voordrachten, in de school zelf of elders, in het kader van de realisatie van het onderwijsprogramma. Hij doet dat uit eigen naam of in dienst van een organisatie of onderneming uit de publieke of private sector en van uit zijn deskundigheid in of ervaring met de arbeidsmarkt en de bedrijfswereld.

17. Voor het halen van de rationalisatienorm in OV 4 van type 6 en type 7 van het buitengewoon secundair onderwijs mochten de leerlingenaantallen met 2 worden vermenigvuldigd. Dat mag voortaan in alle opleidingsvormen van type 6 en in opleidingsvormen 1 en 4 van type 7 (wegens het creëren van type 9, wordt een ernstige daling van de leerlingenaantallen in type 6 en 7 verwacht).

18. Om in een school met OV 3 een tweede opleiding (of samenhangend geheel van opleidingen) te kunnen programmeren moest de school 60 leerlingen tellen in OV 3; voor een derde opleiding (of samenhangend geheel van opleidingen) moesten het er 90 zijn, voor een vierde 140 en voor elke volgende telkens 50 leerlingen méér.

Dat wordt nu: om in een school met OV 3 een tweede opleiding (of samenhangend geheel van opleidingen) te kunnen programmeren moet de school 24 leerlingen tellen in OV 3; voor een derde opleiding (of samenhangend geheel van opleidingen) moeten het er 90 zijn, voor een vierde 140 en voor elke volgende telkens 25 leerlingen méér. De maatregel komt tegemoet aan een zeer specifieke nood in enkele instellingen.

19. Een school met énkél OV 3 die gedurende twee opeenvolgende schooljaren de rationalisatienorm voor OV 3 níét haalt, maar waarvan de schoolbevolking niet zakt onder 2/3 van de norm, moet uiterlijk op 1 oktober van het tweede schooljaar afgeschaft worden of fuseren.

Ook al weer omdat, ingevolge het M-decreet, in een aantal van die scholen de bevolking vervaarlijk daalt, wordt nu in een afwijking op die regel voorzien. De afwijking wordt toegekend door de Vlaamse Regering. De aanvraag moet gebeuren uiterlijk op 1 september van het tweede schooljaar; ze moet een omgevingsanalyse bevatten die de noodzaak, doelmatigheid en de leefbaarheid aantoont, rekening houdend met het plaatselijke aanbod.

20. In elke provincie en in het tweetalig gebied Brussel Hoofdstad en per groep en taalstelsel kan in een bestaande school onder bepaalde voorwaarden een opleidingsvorm worden geprogrammeerd als vrije-keuzeprogrammatie. Er wordt gepreciseerd dat het in de betrokken provincie dan wel de enige school van de groep en het taalstelsel moet zijn (in Brussel-Hoofdstad kan het de tweede zijn, wegens het beperkte aanbod daar) die die opleidingsvorm organiseert.

21. Kinderen en adolescenten kunnen, op basis van een verslag, als regelmatige leerling in een school voor buitengewoon secundair onderwijs worden toegelaten:

- 1° na de zomervakantie van het jaar waarin ze de leeftijd van dertien jaar bereiken;
- 2° op gemotiveerd advies, na de zomervakantie van het jaar waarin ze de leeftijd van twaalf jaar bereiken. Dat advies wordt opgenomen in het verslag (tot nog toe was het er een bijlage van);
- 3° als ze meer dan eenentwintig jaar zijn en voldoen aan de bepalingen van één van de paragrafen van artikel 293 van de codex secundair onderwijs;
- 4° als ze beschikken over een getuigschrift basisonderwijs.

22. Het volume van het aantal betrekkingen van het paramedisch, medisch, sociaal, psychologisch en orthopedagogisch personeel in het buitengewoon secundair onderwijs wordt bepaald op basis van het aantal regelmatige leerlingen ingeschreven op 1 februari van het voorafgaande schooljaar.

In een aantal gevallen is de teldatum 1 oktober van het lopende schooljaar:

- voor nieuwe scholen of opleidingsvormen die in de financiering worden opgenomen: 1 oktober van het betrokken schooljaar en van de twee daaropvolgende schooljaren;
- voor bestaande scholen die een nieuw type oprichten of bij een fusie betrokken zijn of een opleidingsvorm afschaffen of omvormen: 1 oktober van het betrokken schooljaar (daar wordt dus voortaan maar in één schooljaar op 1 oktober herteld).

De teldatum geldt telkens voor de school in haar geheel.

De nieuwe regels gelden al voor de programmaties voor schooljaar 2016-2017, waarvoor de programmatie-aanvragen al op 30 november 2015 moesten zijn ingediend).

23. De mogelijkheid voor scholen van het buitengewoon secundair onderwijs om tot 61 uren uit het pakket om te zetten in een krediet dat kan worden overgedragen naar een centrum voor deeltijdse vorming of aan een andere instelling met ervaring in het begeleiden van jongeren uit een zeer specifieke doelgroep, wordt met een schooljaar (2016-2017) verlengd.

Het gaat om jongeren in opleidingsvorm 1 van type 3, met ernstige gedrags- of emotionele stoornissen, vastgesteld door een psychiater, die bovendien functioneren op het niveau van een licht verstandelijke beperking. Door de complexiteit van hun problematiek zijn ze niet in staat om voltijds onderwijs te volgen en hebben zij een problematisch schoolverloop. De betrokken school stelt zich open voor minimum 6 en maximum 24 van die leerlingen. Ze werkt samen met andere scholen of centra voor voltijds of deeltijds secundair onderwijs en met internaten met een werking gericht op de ambulante begeleiding of opvang van dat soort leerlingen.

24. Vanaf het schooljaar 2016-2017 zijn groepsstages (klassikale stages) onder permanente begeleiding van de leraar mogelijk in het laatste jaar van de opleidingsfase en in de kwalificatiefase van OV 3 van het buitengewoon secundair onderwijs. In de kwalificatiefase van OV 3 zijn individuele stages verplicht. De stages moeten **tijdens** het schooljaar worden georganiseerd; in de kwalificatiefase kan het, uitzonderlijk, ook tijdens de vakanties.

Organisatorisch wordt de werkervaring in de integratiefase gelijkgesteld met een leerlingenstage.

25. De school van opleidingsvorm 4, type 5 verbonden aan het **Zeepreventorium** van het GO! in De Haan, kan op ieder tijdstip van het schooljaar een structuuronderdeel van het gewoon **én** buitengewoon voltijds secundair onderwijs organiseren. Volgens keuze van de ouders kan gebruik gemaakt worden van de leerplannen van andere netten. De school is immers de enige in Vlaanderen met dat aanbod. In de school worden dezelfde studiebewijzen uitgereikt als in het gewoon voltijds secundair onderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs.

26. De overheid werkt aan een gezamenlijk besluit dat de **tolkondersteuning** regelt over de beleidsdomeinen *Onderwijs* en *Welzijn* heen. De Vlaamse Regering zal daarin een nieuwe omschrijving geven van de doelgroep. De verwijzing naar artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 1994 houdende vaststelling van de regels volgens dewelke het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap de kosten van bijstand door tolken voor doven en slechthorenden ten laste neemt verdwijnt dus uit de onderwijsdecreten. In de plaats ervan komt de machtiging aan de Vlaamse Regering om

de doelgroep te bepalen. Voor de realisatie van de tolkuren (Vlaamse gebarentaal en schrijftolken) wordt voorzien in een subsidie aan een centraal tolkenbureau. Die subsidie dekt de lonen en verplaatsingskosten voor de tolken en werkingsmiddelen van het tolkenbureau.

De maatregel heeft uitwerking vanaf 19 december 2015, datum waarop ook het besluit in werking trad.

27. De Vlaamse Regering krijgt machtiging, zoals in het voltijds secundair onderwijs, om de doelgroep voor onthaalonderwijs OKAN ook voor het **deeltijds beroepssecundair onderwijs** 'anders' (ruimer) te definiëren. Ze moet daarbij wel de criteria 'leeftijd', 'kennis van het Nederlands' en 'duur van de aanwezigheid op Belgisch grondgebied' hanteren.

*28. In het **deeltijds beroepssecundair onderwijs** zijn er geen programmatienormen. Het aanbod kan bijgevolg constant wijzigen. Via DISCIMUS kan op elk moment worden vastgesteld wat waar wordt aangeboden. De bepaling dat elke programmatie ten minste één maand op voorhand aan Brussel moet worden gemeld, levert geen enkele meerwaarde.*

De meldingsplicht wordt dan ook geschrapt. Het volstaat dat de stukken (die tot nog toe met de melding moesten worden meegestuurd) in het centrum voor DBSO beschikbaar zijn voor controle door de overheid: het protocol van de onderhandeling in het tussencomité van de scholengroep, het document waaruit blijkt dat de programmatie vooraf is besproken in het regionaal overlegplatform waarin het centrum participeert en een uittreksel van het proces-verbaal met de afspraken die binnen de scholengemeenschap zijn gemaakt (waaruit blijkt dat de programmatie daarmee in overeenstemming is).

29. De procedure waarbij **centra voor deeltijdse vorming** een herziening kunnen vragen van het aantal toegekende deelnemersuren of een melding kunnen doen van een tijdelijke of definitieve stopzetting van het organiseren van persoonlijke ontwikkelingstrajecten, wordt flexibeler gemaakt. Waar de aanvragen (of mededeling) tot nog toe moesten gebeuren uiterlijk op 31 januari van het voorgaande schooljaar, kan het voortaan tot 30 juni.

*30. Een niet-leerplichtige jongere in het **deeltijds beroepssecundair onderwijs** die tijdens een schooljaar gedurende 30 dagen (60 halve dagen) problematisch afwezig is geweest in zijn voortraject, brugproject of arbeidsdeelname, wordt uitgeschreven.*

Daar wordt nu aan toegevoegd dat het betrokken centrum een herinschrijving tijdens hetzelfde schooljaar mag weigeren.

31. Er wordt geëxpliciteerd dat jongeren met een verslag voor inschrijving in het buitengewoon onderwijs gebruik kunnen maken van een individueel aangepast curriculum in het **deeltijds beroepssecundair onderwijs**.

Aan leerlingen die een aangepast individueel curriculum volgen, kunnen attesten van verworven competenties worden uitgereikt.

32. De ESF-middelen die tot nog toe werden gebruikt om ondernemingen te ondersteunen die binnen het stelsel van leren en werken instaan voor de arbeidsdeelname (component werkplekleren), worden voortaan elders ingezet. De verplichting voor de centra voor **deeltijds beroepssecundair onderwijs** om, samen met openbare besturen of diensten, bedrijven of ondernemingen, om de vier jaar bij de Vlaamse Regering voorstellen van arbeidsdeelname in te dienen die inhoudelijk aansluiten bij de aangeboden opleidingen, valt dan ook weg.

DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

1. *Sinds het schooljaar 2015-2016 hebben alle 18- tot 24-jarigen recht op het verminderd inschrijvingsgeld voor volwassenen.* Er wordt nu gepreciseerd dat het verminderd inschrijvingsgeld van toepassing is op volwassenen die op 31 december van het betrokken schooljaar de leeftijd van 25 jaar niet bereikt hebben.

Omdat alle volwassenen van 18 tot 24 jaar nu recht hebben op het verminderd tarief, is de bepaling dat leerlingen een attest van het kinderbijslagfonds moeten voorleggen, overbodig. Die bepaling wordt dan ook geschrapt.

2. *Dankzij recente maatregelen kunnen academies hun onderwijs organisatorisch en pedagogisch beter afstemmen op de mogelijkheden en leerbehoeften van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De academie tekent dan een leertraject uit met eigen leerdoelen, volledig op maat van de leerling. De leerling volgt meestal ook een eigen lessenrooster; ofwel blijven de einddoelen uit de (minimum)leerplannen van toepassing, maar de academie kan dan het lessenrooster aanpassen, waardoor de leerling bijvoorbeeld bepaalde vakken niet klassikaal hoeft te volgen.*

Een jongere komt voor een individueel aangepast curriculum in aanmerking als hij over een verslag buitengewoon onderwijs beschikt. Om aanspraak te maken op een gemeenschappelijk curriculum met een aangepast lessenrooster, kan de leerling gebruik maken van zijn gemotiveerd verslag dat recht geeft op GON-begeleiding in het gewoon onderwijs.

Volwassenen moesten een attest van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) voorleggen. Leerlingen met enkel een attest van de FOD Sociale Zekerheid of het RIZIV vielen daardoor uit de boot. Zij krijgen wel korting op het inschrijvingsgeld, maar konden geen aanspraak maken op een aanpassing van het curriculum.

Daarom wordt nu, in plaats van exclusief te verwijzen naar een erkenning door het VAPH, gekozen voor een open formulering: het volstaat dat de leerling als *persoon met een handicap* erkend is 'krachtens een Vlaamse, een andere Belgische, of buitenlandse wetgeving'. Een erkenning volstaat; of de leerling een tegemoetkoming ontvangt, maakt niet uit.

VOLWASSENENONDERWIJS

1. *Overeenkomstig het gemene aansprakelijkheidsrecht kan de cursist-stagiair aansprakelijk worden gesteld voor elke schade die hij door zijn daad aan een ander berokkent. Dat geldt voor elke fout, hoe klein ook. In stageovereenkomsten werd al wel een beperking van die aansprakelijkheid opgenomen, maar zo'n contractuele beperking van de aansprakelijkheid bindt alleen de contracterende partijen en gold dus niet voor schade bij derden.*

Daarom wordt nu decretaal bepaald dat de cursist bij de uitvoering van zijn stage voor schade bij de stagegever of bij derden, enkel aansprakelijk is voor de schade die voortvloeit uit zijn bedrog of zijn zware schuld. Voor lichte schuld is de cursist enkel aansprakelijk als die bij hem eerder gewoon lijkt dan toevallig voorkomt. Overigens doet dat geen afbreuk aan de eventuele aansprakelijkheid van de stagegever en de leerkrachten/lectoren (gedurende de tijd dat de stagiair onder hun toezicht staat), zoals omschreven in artikel 1384, derde, vierde en vijfde lid.

Artikel 1384, derde lid van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat wie iemand anders aanstelt om voor hem diensten te presteren, aansprakelijk is voor de schade veroorzaakt tijdens die dienst. Er wordt nu – bij decreet – gepreciseerd dat de stagegever beschouwd moet worden als iemand die de stagiair aanstelt om voor hem diensten te presteren (en dus aansprakelijk is voor de schade veroorzaakt tijdens die dienst). Artikel 1384, tweede lid van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat de vader en moeder aansprakelijk zijn voor de schade die hun minderjarige kinderen veroorzaken. Er wordt nu – bij decreet – gepreciseerd dat, in geval van schade veroorzaakt door een minderjarige stagiair, zijn vader en moeder enkel aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de schade waarvoor een stagiair zélf aansprakelijk kan worden gesteld. Andersluidende bepalingen in een stagecontract zijn nietig.

Overigens moet er voor een cursist die op stage gaat, tussen het CVO, de stagegever en de cursist altijd een stagecontract worden afgesloten (een cursistenstage wordt gedefinieerd als een vorm van opleiding buiten een lesplaats van een centrum, in een reële arbeidsomgeving bij een werkgever, onder gelijkaardige omstandigheden als reguliere werknemers van die werkgever waarbij effectieve arbeid wordt verricht met de bedoeling beroepservaring op te doen).

2. In 2010 erkende de Vlaamse Regering bij wijze van experiment het nieuwe studiegebied *Bibliotheek-, Archief- en Documentatiekunde* voor het secundair volwassenenonderwijs en legde er de modulaire structuur voor vast. Het studiegebied verliest nu zijn experimentele karakter en wordt organiek organiseerbaar (de deler is: 12).

3. De overheid werkt aan een gezamenlijk besluit dat de **tolkondersteuning** regelt over de beleidsdomeinen *Onderwijs* en *Welzijn* heen. De Vlaamse Regering zal daarin een nieuwe omschrijving geven van de doelgroep. De verwijzing naar artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 1994 *houdende vaststelling van de regels volgens dewelke het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap de kosten van bijstand door tolken voor doven en slechthorenden ten laste neemt* verdwijnt dus uit de onderwijsdecreten. In de plaats ervan komt de machtiging aan de Vlaamse Regering om de doelgroep te bepalen. Voor de realisatie van de tolkuren (Vlaamse gebarentaal en schrijftolken) wordt voorzien in een subsidie aan een centraal tolkenbureau. Die subsidie dekt de lonen en verplaatsingskosten voor de tolken en werkingsmiddelen van het tolkenbureau.

De maatregel heeft uitwerking vanaf 19 december 2015, datum waarop ook het besluit in werking trad.

CENTRA VOOR LEERLINGENBEGELEIDING

1. *Het decreet betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding bepaalt dat de CLB's jaarlijks verslag moeten uitbrengen op basis van gsystematiseerde gegevens van somatische, psychologische, pedagogische en sociale aard, met het oog op, eventueel, aanvullende beleidsmaatregelen. De CLB's ontvangen daarvoor sinds 2009 een projectsubsidie. Verder wordt ook vanuit integrale jeugdhulp medewerking verwacht aan een intersectoraal jaarrapport en de monitoring van het decreet betreffende de integrale jeugdhulp. De middelen worden nu recurrent: de Vlaamse Regering kan binnen de beschikbare kredieten jaarlijks een forfaitaire subsidie toekennen aan het Gemeenschapsonderwijs en aan de representatieve verenigingen van de besturen van de centra voor leerlingenbegeleiding van het gesubsidieerd onderwijs.*

2. In het kader van het toezicht op de uitvoering van het decreet betreffende de integrale jeugdhulp gebeurt het toezicht op de CLB's door de zorginspectie, samen met de onderwijsinspectie.

PERSONEEL

1. Voor het beleids- en ondersteunend personeel (basisonderwijs) en voor het ondersteunend personeel (secundair en volwassenenonderwijs) wordt de definitie van het begrip 'betrekking' aangepast. Een betrekking is een bepaald aantal prestatie-eenheden per week in een ambt **met een voor het personeelslid vereiste opleidingsniveau en een puntenwaarde**.

Overigens zijn de nieuwe vervangingsregels voor het ondersteunend personeel in het secundair onderwijs (toegelicht in *Op Stapel 2015-07* van 21 mei 2015) (sedert 1 september 2015) óók van toepassing op de administratief medewerkers die worden ingezet in de scholengroepen met de jaarlijkse forfaitaire puntenenveloppe van 5.330 punten ter ondersteuning van de rekenplichtigheid. De maatregel was al 'aangekondigd' in de omzendbrief over de aanwending van de forfaitaire puntenenveloppe.

2. Een personeelslid dat wordt aangesteld als vervanger in een ambt van het ondersteunend personeel in het secundair of volwassenenonderwijs kan geen hogere salarisschaal krijgen dan de titularis van de betrekking. Een uitzondering vormen de gevallen waarbij de inrichtende macht tijdelijk de puntenwaarde van de betrekking verhoogt om zo een hogere salarisschaal toe te kennen aan de vervanger. Die tijdelijke verhoging gebeurt doordat de onderwijsinstelling niet-aangewende punten gebruikt.

Er wordt nu, voor het ondersteunend personeel in het secundair en het volwassenenonderwijs, gepreciseerd wat onder niet-aangewende punten moet worden verstaan:

- punten die níet werden gebruikt om er een betrekking mee in te richten;
- punten die in de loop van het schooljaar vrijkomen omdat een betrekking vacant wordt (door vrijwillig of ambtshalve ontslag, door vervroegde uitstap of door pensionering);
- punten die in de loop van het schooljaar tijdelijk beschikbaar komen omdat de titularis van de betrekking in het ambt van het ondersteunend personeel een dienstonderbreking neemt en niet (volledig) wordt vervangen.

De bepaling heeft uitwerking vanaf 1 september 2015.

3. Elke moeder heeft recht op borstvoedingspauzes op het werk, conform de bepalingen van cao 80 van de Nationale Arbeidsraad van 27 november 2001, zoals gewijzigd door cao 80bis van 13 oktober 2010. De pauzes duren 'de benodigde tijd'. Ze worden bezoldigd en gelijkgesteld met dienstactiviteit.

Over de concrete uitvoering (het ter beschikbaar stellen van een lokaal) worden afspraken gemaakt: het gaat om 'een dienstvrijstelling' om borstvoeding te geven of af te kolven. Het personeelslid blijft op de werkplek, verlaat de dienst dus niet – de zuigeling kan wel gebracht worden.

Er moeten geen meldingen aan het werkstation worden gedaan. De werkgever kan de moeder vragen op gezette tijden een attest voor te leggen waarmee zij aantoonbaar dat ze nog borstvoeding geeft.

In de omzendbrief zal worden toegelicht wat concreet onder 'conform de bepalingen van cao 80 van de Nationale Arbeidsraad van 27 november 2001, zoals gewijzigd door cao 80bis van 13 oktober 2010' moet worden verstaan.

MENGELWERK

1. In Op stapel 2015-02 van 20 februari 2015 hebben we toegelicht hoe, naar aanleiding van besparingsmaatregelen, de regelgeving betreffende de **kennis- en expertiseontwikkeling in het volwassenenonderwijs** werd vereenvoudigd. Zo werd er niet langer bepaald dat een percentage van de middelen van VOCVO en van de 522 000 € die de begeleidingsdiensten jaarlijks krijgen voor de begeleiding van de centra voor volwassenenonderwijs, moest worden besteed aan de uitvoering van gezamenlijke opdrachten (voordien was dat steeds 20%). Van die gezamenlijk te realiseren opdrachten bleven trouwens alleen de ontwikkeling en actualisering van opleidingsprofielen, de coördinatie en ondersteuning van de ontwikkeling van instrumenten en procedures voor de erkenning van al verworven competenties en (in uitvoering van het Strategisch Plan Hulp- en Dienstverlening aan Gedetineerden) de ondersteuning van de onderwijscoördinatoren bij de uitbouw van een behoeftedekkend en aangepast aanbod voor onderwijs aan gedetineerden en de coördinatie van het onderwijsaanbod in de gevangenis decretaal verankerd (de overheid engageerde er zich wél toe er op toe te zien dat de samenwerkingsovereenkomst die moest worden gesloten, voldoende aandacht zou besteden aan samenwerking op het vlak van e-learning, geletterdheid en (sic) onderwijs voor gedetineerden).

Nu wordt ook de planlast verminderd. Er moet voor de *kennis- en expertiseontwikkeling in het volwassenenonderwijs* niet langer om de vijf jaar een samenwerkingsovereenkomst worden gesloten met de Vlaamse Regering en om de vijf jaar een beleidsplan worden opgemaakt en jaarlijks een ondersteuningsplan: een driejaarlijks beleidsplan volstaat; het kan worden toegevoegd aan het driejaarlijkse begeleidingsplan dat de pedagogische begeleidingsdiensten toch al aan de instellingen en de Vlaamse Regering moeten bezorgen. Ook het jaarlijkse activiteitenverslag en financieel rapport over de besteding van de middelen *kennis- en expertiseontwikkeling in het volwassenenonderwijs* kunnen worden toegevoegd aan het activiteitenverslag (annex financiële verantwoording over de besteding van de werkingsmiddelen) dat jaarlijks aan de Vlaamse Regering moet worden bezorgd.

De maatregelen hebben al uitwerking vanaf 1 januari 2015.

2. *Bij onenigheid tussen ouders, school en CLB over het afgeven van het verslag dat toegang verleent tot het buitengewoon onderwijs kan een beroep gedaan worden op een **Vlaamse Bemiddelingscommissie**.*

Er zijn dossiers waarover ook de **Commissie inzake Leerlingenrechten** zich zal moeten buigen. Daarom wordt het lidmaatschap ervan onverenigbaar met dat van de Vlaamse Bemiddelingscommissie.

De maatregel gaat in op 1 maart 2016.

*In 2014 werd de **Commissie inzake Leerlingenrechten** uitgebreid met leden met expertise op het gebied van de praktische realisatie van redelijke aanpassingen voor leerlingen met een verslag: personen met een handicap of een organisatie die hen vertegenwoordigt, een vertegenwoordiging van het personeel en van de onderwijsverstrekkers.*

Er wordt nu gepreciseerd dat het om leden gaat met raadgevende stem.

3. Met ingang van 1 september 2015 zijn nieuwe beheersovereenkomsten tussen de Vlaamse Regering en de **Regionale Technologische Centra** in voege. Die lopen over vijf jaar.

Een van de elementen in die overeenkomsten is dat de RTC's (ook) werkingsmiddelen kunnen halen uit vergoedingen door scholen als leraren deelnemen aan door een RTC georganiseerde nascholingsprojecten (de bedragen die de RTC's daarvoor kunnen vragen, worden in de beheersovereenkomst geregeld).

4. Er wordt wat gesleuteld aan de omschrijving van wat van een subsidieerbare **ouderkoepelvereniging** wordt verwacht: een ouderkoepelvereniging is een vereniging zonder winstoogmerk, waarvan in de statuten ten minste de volgende doelstellingen zijn opgenomen:

- 1° ouders, ouderwerkingen en ouderraden ondersteunen en begeleiden;
- 2° ouders, ouderwerkingen en ouderraden informeren en sensibiliseren;
- 3° de belangen van ouders behartigen in de VLOR en in het expertisecentrum ter bevordering van participatie op school (art. 60 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad);
- 4° op verzoek van de Vlaamse overheid meewerken aan de totstandkoming van het onderwijsbeleid.

Om gesubsidieerd te kunnen worden, moet de ouderkoepelvereniging met de Vlaamse Regering een beheersovereenkomst sluiten. De subsidie wordt telkens voor drie jaar toegekend. In de beheersovereenkomst moet alvast worden opgenomen:

- 1° het driejarig werkingsprogramma en de driejarige begroting;
- 2° de doelstellingen en bijhorende resultaatsindicatoren;

- 3° de bepalingen in verband met planning, rapportering en opvolging van de werkzaamheden;
- 4° de bepalingen in verband met de aanwending van de subsidie.

Merk op dat de voorwaarde dat een ouderkoepelvereniging ten minste honderd ouderraden en/of ouderverenigingen uit ten minste vier Vlaamse provincies moet vertegenwoordigen, vervalt.

De beschikbare kredieten worden als volgt verdeeld over de ouderkoepelverenigingen:

- 1° 16% van de beschikbare kredieten wordt gelijkmatig verdeeld;
- 2° het resterende bedrag wordt lineair verdeeld naar rata van het aantal regelmatige leerlingen in het basis- en het secundair onderwijs op 1 februari van het jaar dat voorafgaat aan de driejarige subsidieperiode in het onderwijsnet (GO!, Officieel gesubsidieerd, Vrij gesubsidieerd) waartoe de ouderkoepelvereniging behoort.

De subsidie wordt jaarlijks in twee schijven uitbetaald: 80% na goedkeuring van de planning van de werkzaamheden en de begroting voor het betreffende werkingsjaar (uiterlijk 1 maart van het werkingsjaar) en 20% na de goedkeuring van de rapportering over de werkzaamheden en het financieel verslag over het werkingsjaar.

5. De Vlaamse Regering kan een **tijdelijk project** waarvan de doelstellingen aan relevantie hebben verloren, stopzetten aan het einde van het schooljaar, voor zover daardoor de studievoortgang van de betrokken leerlingen niet in het gedrang komt.

6. Een personeelslid dat voor de **onderwijsinspectie** extern geworven is in het mandaat van coördinerend inspecteur, kan, als het er om verzoekt, worden benoemd in het onderliggende ambt van inspecteur. Er moet wel aan een aantal voorwaarden zijn voldaan:

- 1° het personeelslid moet op het ogenblik van de vaste benoeming het mandaat van coördinerend inspecteur ten minste 2 jaar voltijds hebben uitgeoefend;
- 2° het mag in het ambt van coördinerend inspecteur geen definitieve evaluatie met eindconclusie onvoldoende hebben gekregen;
- 3° het moet door de inspecteur-generaal worden voorgedragen.

De maatregel gaat in op 1 juni 2016.

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat akkoord met het voorontwerp.

Voor twee elementen wenst het GO! uitdrukkelijk voorbehoud te formuleren:

- de artikelen II.28 en III.39 maken een einde aan de overeenkomst Coens-Steyaert, die de dubbelsubsidiëring (door *Onderwijs én Welzijn*) belette van internen buitengewoon onderwijs in de vrije sector. De overheid zegt dat het om een afspraak uit de vorige legislatuur gaat: dat het een rechtstreeks gevolg is van de omvorming van de vrije

internaten naar multifunctionele centra en dus een louter technische kwestie. Hoe dan ook komt die kwestie eerst nu formeel op tafel. Het GO! wil best aannemen dat, gezien de omvorming van de internaten, de afspraken uit de overeenkomst Coens-Steyaert technisch niet langer uitvoerbaar zijn. Maar al bij al gaat het wel om een jaarlijkse meeruitgave voor Onderwijs van om en bij de 10 miljoen euro, waar nu, omzeggens terloops, een rechtsgrond voor wordt gecreëerd. Als je dan kijkt naar de internaten van het buitengewoon onderwijs en de tehuizen van het GO! – van de Vlaamse Gemeenschap zélf dus – wordt het wel bijzonder wrang. Sinds de hertekening van de financiering van het leerplichtonderwijs blijven die verstoken van werkingsmiddelen. Het ging om niet meer dan een vergetelheid, een materiële vergissing, die zo spoedig mogelijk zou worden rechtgezet. Zes jaar geleden, in onderwijsdecreet XX, werd er zelfs een rechtsgrond voor gecreëerd. Maar uitvoering kreeg de maatregel niet: omdat er geen geld voor was! Het benodigde budget bedraagt, ruw geschat, nochtans maar een derde van de meeruitgave door de opheffing van de overeenkomst Coens-Steyaert.

Maar het blijft dus niet bij werkingsmiddelen alléén: inmiddels hebben internen die gebruik maken van de internaten in de vrije sector een paramedische omkadering die maar liefst twee- tot driemaal zo groot is als die voor de internen in het GO!.

Wordt het niet eens tijd om die lat gelijk te leggen?

- de indeling van het landschap volwassenenonderwijs in dertien werkingsgebieden maakt het voor de centrubesturen en onderwijsverstrekkers onmogelijk om relevante herstructureringen door te voeren. Ze werkt sterk belemmerend voor de, nochtans ook door de overheid (Beleidsnota Onderwijs 2014-2019, p. 32), beoogde schaalvergroting binnen het landschap. Terzelfdertijd stellen we vast dat de aanvraag voor bijkomende onderwijsbevoegdheid voor het secundair volwassenonderwijs door de Vlaamse Regering vaak wordt geweigerd omdat onderwijsbevoegdheid wordt toegekend op centrumniveau en dus geldt voor alle vestigingsplaatsen van het centrum. De Vlaamse Regering kan van oordeel zijn dat een eventuele bijkomende onderwijsbevoegdheid (over de vestigingsplaatsen heen) maatschappelijk niet wenselijk is – terwijl een bijkomende onderwijsbevoegdheid in één of in een beperkt aantal vestigingsplaatsen maatschappelijk nu net wél relevant kan zijn.

Om tegemoet te komen aan de bovengeschetste problemen (waarvan het GO!, op basis van eerdere communicatie, meende dat de minister ze eveneens kwalificeerde als acuut te verhelpen knelpunt) had het GO! een tekstvoorstel ingediend.

De overheid had ook een eigen tekstvoorstel, dat ze aan de partners heeft voorgelegd, maar laattijdig (de onderhandelingen over het voorontwerp waren eigenlijk al afgerond). Een aantal partners verkoos daarom de tekst niet meer te bespreken. Andere partners wachtten liever de globale herziening van het decreet volwassenenonderwijs af.

Het GO! betreurt dat een decreetswijziging die er hoe dan ook zit aan te komen (wát ook de uitkomst is van een evaluatie van het (decreet) volwassenenonderwijs), deels wegens tijdsgebrek, maar deels ook om principiële redenen (wachten op de uitslag van de evaluatie) nodeloos wordt uitgesteld: er worden kansen ontnomen aan een dynamiek die er nú in het veld is.